SUGGESTED SOLUTIONS

KE 4 – Processes, Assurance & Ethics

සැප්තැම්බර් 2019

All Rights Reserved

<u>1 වන කොටස</u>

<u>පිළිතුරු 01</u>

1.1

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.1.2**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 12 - 13
නිවැරදි පිළිතුර: **C**

1.2

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.2.4**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 36
නිවැරදි පිළිතුර: **A**

1.3

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.6.3**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 64
නිවැරදි පිළිතුර: **D**

1.4

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.1.3**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 100
නිවැරදි පිළිතුර: **B**

1.5

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.3.2**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 140
නිවැරදි පිළිතුර: **C**

1.6

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.5.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 198
නිවැරදි පිළිතුර: **D**

1.7

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.6.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක 8 - 9 අතිරේක අධ්‍යයන උපකාරකය
නිවැරදි පිළිතුර: **A**

NOT FOR SALE

1.8

ඉගෙනුම් ඵලය : **3.1.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 227
නිවැරදි පිළිතුර: **D**

1.9

ඉගෙනුම් ඵලය : **5.3.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 297
නිවැරදි පිළිතුර: **B**

1.10

ඉගෙනුම් ඵලය : **5.5.3**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 311
නිවැරදි පිළිතුර: **B**

(2 x 10 = මුළු ලකුණු 20)

NOT FOR SALE

<u>**පිළිතුරු 02**</u>

2.1

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.3.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 29
<u>**බාහිර උපායශීලී අවදානම්**</u> - වැදගත් විදේශ විනිමය අනුපාත හෝ පොළී අනුපාතවල ඇතිවන ඉහළ යාම් හා පහත වැටීම් වැනි මූල්‍ය පරිසරයේ ඇතිවන වෙනස්වීම් හෝ කොටස් වෙළඳපොළෙ හෝ බැදුම්කර වෙළඳපොළ වැනි මුල්‍ය වෙළඳපොළවල ඇතිවන තත්වයන් හෝ වෙනස්කම්. <u>**අභ්‍යන්තර මෙහෙයුම් අවදානම**</u> - ආයතනයේ ගිණුම්කරණ පද්ධතියේ සහ මූල්‍ය වාර්තාකරන ක්‍රියාවලියේ බිඳවැටීම් හෝ දෝෂයන් නිසා ඇතිවන අවදානම්, උදාහරණ ලෙස පොත්තැබීමේ ක්‍රමය තුල ඇතිවන දෝෂ.

2.2

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.5.2**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 51
a) පාලන පරිසරය. b) අවදානම් තක්සේරු කිරිම. c) සමීක්ෂණය.

2.3

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.4.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 41
• අවදානම තුලින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම අවම මට්ටමක පවතින අවස්ථාවල. • අහිතකර අවදානමක් සිදුවීමේ හැකියාව අවම මට්ටමක පවතින අවස්ථාවල. • එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අවශේෂ අවදානම ආයතනයේ පිළිගන්නා අවදානම් සීමාව තුළ පවතින විට.

2.4

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.9.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 68
කළමණාකරණයේ වගකීම් : a) ඔවුන් අභ්‍යන්තර පාලනයන්ගේ සැලසුම් කිරීම් අනුමත කළ යුතුය. b) පාලනයන් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන බවට ඔවුන් තහවුරු විය යුතුය. c) පාලනයන් සම්බන්ධ තොරතුරු අදාළ පුද්ගලයන්ට සන්නිවේදනය කර ඇති බව තහවුරු කරගත යුතුය. d) අභ්‍යන්තර පාලනයන්ගේ සඵලත්වය සමාලෝචනය කර ඒ පිළිබඳව විගණන කමිටුවට හෝ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වාර්තා කළ යුතුය.

NOT FOR SALE

2.5

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.1.2**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 85
a) ආයතනය විසින් මීට පෙර මිලදී නොගත් අළුත් අයිතමයක් මිලට ගැනීමට අවශ්‍ය තන්හිදී. b) දැනට සිටින සැපයුම්කරුවන්ගේ මිල අධික බැවින් විකල්ප නව සැපයුම්කරුවන්ගෙන් මිලදී ගැනීමට මිලගණන කැඳවීමේදී. c) දැනට සිටින සැපයුම්කරුවන් තවදුරටත් භාණ්ඩ සපයනු නොලබන බැවින් හෝ එකඟ වූ බාරදීමේ කාලයන් තුළ භාණ්ඩ සැපයීමට අපොහොසත් වීම නිසා. d) කොන්ත්‍රාත්තුවේ වටිනාකම ඉතා ඉහළ එකක් බැවින් හා ගැනුම්කරුට වඩාත් හොඳ මිලක් ලබාගැනීමට අවශ්‍යවන විට.

2.6

ඉගෙනුම් ඵලය : **3.2.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 230
a) දුස්සන්ධානය. b) කළමණාකරනය විසින් පාලනයන් අභිබවා කටයුතු කිරීම. c) මානව වැරදි.

2.7

ඉගෙනුම් ඵලය : **1.6.1**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 57
<u>**බලයදීම හා අනුමත කිරීමේ පාලනයන්.**</u> රු. 1,000,000 වඩා ඉහළ වටිනාකමක් ඇති සියළුම ස්ථාවර වත්කම් මිලදීගැනීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමතය ලබාගැනීම අවශ්‍ය වීම. <u>**අංක ගණිතමය හා ගිණුම්කරණමය පාලනයන්.**</u> ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණයේ හා පොදු ලෙජරයේ වාර්තාගත ස්ථාවර වත්කම් අගයන් සමග කරන සැසඳීම.

2.8

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.1.1

අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 249

සදාචාරය – සදාචාරය යන්න වැරැද්ද හා නිවැරදිභාවය කුමක්ද යන්න සම්බන්ධයෙන් පවතින පෞද්ගලික විශ්වාසය මත රඳා පවතින්නකි.
පුද්ගලයන්ගේ සදාචාරය ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික අගනාකම් මත තීරණය වේ.

පෞද්ගලික අගනාකම් – පෞද්ගලික අගනාකම් වැරැද්ද හා නිවැරදිභාවය පිළිබඳව පුද්ගලයකුගේ විශ්වාසය මත රඳා පවතී.
ඒ අනුව සදාචාරයේ පදනම වන්නේ අගනාකම්ය.

2.9

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.2.1

අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 80 අතිරේක අධ්‍යයන උපකාරක සටහන්

සේවාදායකයන්, ණය සපයන්නන්, රජයන්, සේවායෝජකයන්, සේවකයන්, ආයෝජකයන් ව්‍යාපාර හා මූල්‍ය ප්‍රජාව සහ වෙනත් අය ඇතුළුව වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ වැඩ කටයුතු මත විශ්වාසය තබා කටයුතු කරන පොදු ජනතාව සහ ආයතනවල සාමූහික සුභසිද්ධිය පොදු යහපත යන්නෙන් අදහස් කෙරේ.

වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයකුට සමාජය තුළ වැදගත් භූමිකාවක් ඉටුකිරීමට ඇත. ආයෝජකයන්, ණය හිමියන්, සේවායෝජකයන් සහ ව්‍යාපාරික ප්‍රජාවගේ හා අනෙකුත් අංශයන් මෙන්ම රජය සහ පොදු මහජනතාව මනා මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා වාර්තා කිරීම සඵලදායි ලෙස කළමනාකරණය සහ විවිධ ආකාරයේ ව්‍යාපාරික හා බදුකරණයට අදාළ කරුණු සම්බන්ධයෙන්වූ වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයාගේ පවීන උපදෙස් කෙරෙහි විශ්වාසය තබා කටයුතු කරයි. එවැනි සේවාවන් සැපයීමේදී වෘත්තීය ගණකාධිකාරීන් දරණ ආකල්පය සහ හැසිරීම රටේ සහ පොදු ජනතාවගේ ආර්ථික සුභසිද්ධිය මත බලපෑමක් ඇති කරයි.

2.10

ඉගෙනුම් ඵලය : 5.4.1

අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 304

a) විගණන සාක්ෂි අස්තිත්වයට පරිබාහිර ස්වාධීන ප්‍රභවයන්ගෙන් ලබාගන්නා විට වඩාත් විශ්වාසනීය වේ.
b) විගණක විසින් සෘජුව ලබාගන්නා සාක්ෂි වක්‍රව හෝ තාර්කිකව නිගමනය කළ සාක්ෂිවලට වඩා විශ්වාසනීය වේ.
c) විගණන සාක්ෂි කඩදාසිවල ලිඛිත, විද්‍යුත් හෝ වෙනත් මාධ්‍යයකින් ලේඛනගත ස්වභාවයෙන් ලැබෙන සාක්ෂි වඩාත් විශ්වාසනීය වේ.
d) මුල් ලියවිලි වශයෙන් ඉදිරිපත් කරන විගණන සාක්ෂි ඡායා පිටපත් හෝ ෆැක්ස් පණිවුඩ වශයෙන් ලැබෙන සාක්ෂි වලට වඩා විශ්වාසනීය වේ.

(මුළු ලකුණු 30)

NOT FOR SALE

2 වන කොටස

පිළිතුරු 03

ඉගෙනුම් ඵලය : 2.2.3, 2.31
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 129, 142

(a) **ව්‍යාපාර අවදානම් - වැටුප් ලේඛන ක්‍රියාවලිය.**

(i) වැටුප් ගණනය කිරීමේදී වැරදි සිදුවීමේ අවදානම.

වැටුප් ගණනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී වැරදි සිදුවීමේ අවදානමක් පවතී. දළ වැටුප හෝ අඩුකිරීම් ගණනය කිරීමේදී වැරදි සිදුවිය හැකිය.
මෙම සංසිද්ධියෙහිදී වැටුප් ලේඛන විධායක විසින් අතින් පිළියෙල කරන ලද වැටුප් ලේඛනයේ වැරදි කිසිවක් නැති බව තහවුරු කරගැනීම සඳහා වෙනත් නිලධාරියකු විසින් පරීක්ෂා කරන ලද බවට සඳහනක් නැත. විශේෂයෙන් වැටුප් ලේඛනය අතින් පිළියෙල කරන විටදී වැටුප් ගණනය කිරීමේ දෝෂ ඇතිවීමේ වැඩි අවදානමක් ඇත

උදාහරණයක් ලෙස අතිකාල වාර්තා, පැමිණීමේ වාර්තා අතින් පිළියෙල කරන විට මෙම ගණනය කිරීම්වල වැරදි ඇතිවීමේ අවදානමක් ඇත. වැටුප් හා වේතන ගෙවීමට පෙර වැටුප් ලේඛන හරිවැරදි බැලීම තුලින් වැරදි හැකිතාක් අඩු කරගත යුතුය.

(ii) වැටුප්භාර නිලධාරියා වෙත වැරදි තොරතුරු ලැබීමේ අවදානම.

වැටුප් ලේඛනය පිළියෙල කිරීම සඳහා වැටුප් ලේඛණ විධායක විවිධ ප්‍රභවයන්ගෙන් ලැබෙන තොරතුරු කෙරෙහි විශ්වාසය තබයි. (උදා: අළුතින් බඳවාගැනීම්, විවිධ දෙපාර්තමේන්තු විසින් සපයන පැමිණීමේ වාර්තා ආදිය) සපයන ලද එවැනි තොරතුරු අස්තිත්වයේ නිලධාරියකු/නිලධාරීන් විසින් හරිවැරදි බලන ලද බවක් දී ඇති සංසිද්ධියේ දක්වා නැත.

උදාහරණ ලෙස මානව සම්පත් අංශයෙන් අළුතින් බඳවාගන්නා සේවකයන් පිළිබඳ තොරතුරු වැටුප් ගණනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා නොලැබීමේ අවදානමක් ඇති අතර වැටුප් හා වේතන අඩුවෙන් ගෙවීමේ අවදානමක් ඇත. ඒ ආකාරයෙන්ම සියළුම අස්ව ගිය සේවකයන් පිළිබඳ කල් ඇතිව සන්නිවේදනය නොවීමේ හැකියාව ඇති අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වැටුප් වැඩිපුර ගෙවීම් පැනනැගිය හැක.

(b) සාමාන්‍යයෙන් කළමණාකාරත්වයට අතිරික්ත මුදල් කෙටිකාලයන් සඳහා ආයෝජන වල ආයෝජනය කළ හැක. ඒවායේ ආයෝජනය නිසා මුදල් අහිමි වීමේ අවදානම ඉතා අඩු හෝ කොහෙත්ම නැති තරම්ය. උදාහරණයක් ලෙස කොටස්වල මිල පහත වැටීමේ අවදානම නිසා අතිරික්ත මුදල් කොටස් වෙළඳපොලේ අලෙවිවන කොටස්වල ආයෝජනය කිරීම අවදානම් සහිත වේ. අනෙක් අතර අතිරික්ත මුදල් වඩා සුරක්ෂිතවන මූල්‍ය ආයතනයක තැන්පත් ගිණුම්වල හෝ රජය විසින් නිකුත්කරන කෙටිකාලීන ණය සුරැකුම්පත් වල ආයෝජනය කළ හැකිය. ආයෝජන පිළිබඳ කළමණාකාරත්වයට මනා දැනුමක් නොමැති බැවින් කොටස්වල ආයෝජනය කිරීම වැනි ඉහළ අවදානමක් සහිත ආයෝජනවල මුදල් ආයෝජනය කිරීම යෝග්‍ය නොවේ. කරුණු එසේ හෙයින් ස්ථාවර තැන්පත් හෝ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වැනි සංකීර්ණත්වයෙන් අඩු ආයෝජන ගැන සමාගමට සලකා බැලිය හැකිය.

(මුළු ලකුණු 10)

NOT FOR SALE

<u>පිළිතුරු 04</u>

ඉගෙනුම් ඵලය : **3.4.1, 4.2.3**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 237, 239, 262

(a)

දුර්වලතාවය - මිලදීගැනීමේ ඇණවුම් අනුක්‍රමිකව අංක කර නොතිබීම.	**ඇතිවන ගැටළුව** - මිලදීගැනීමේ ඇණවුම් අසම්පූර්ණ විය හැකි අතර ඉටුකර නොමැති ඇණවුම් පිළිබඳව පසු විපරම් කිරීමේ මගක් නැතිවීම.
දුර්වලතාවය - වටිනාකම රු.500,000 නොඉක්මවන මිලදීගැනීමේ ඇණවුම් නිකුත් කිරීමට පෙර බලයලත් නිලධාරියකු විසින් අනුමත කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොවීම.	**ඇතිවන ගැටළුව** - රු.500,000 සීමාව නොඉක්මවූ වටිනාකමක් සහිත බලයනොලත් මිලදීගැනීමේ ඇණවුමක් නිකුත් කළ හැකිවීම.
දුර්වලතාවය - සැපයීමට ගතවන කාලය පදනම්ව සැපයුම්කරු තෝරා ගැනීම.	**ඇතිවන ගැටළුව** - බාල තත්ත්වයේ භාණ්ඩ ඇණවුම් කිරීමට හෝ ඇතැම් සැපයුම්කරුවන් සපයන භාණ්ඩ සඳහා වැඩි මිලක් ගෙවීමේ හැකියාව ඇත.

(b)

ඝට්ඨනය වන සබඳතා (ඇල්ම) **-** ගණකාධිකාරිවරයකුට විවිධ වූ පක්ෂපාතිවීමේ හෝ බැඳියාවන් ද්විත්වයක් පවතින විටක ඒවා ඇතැම් විට එකිනෙක සමඟ ගැටීමේ ස්වභාවයක් පැවතිය හැකි අතර සමහර අවස්ථාවලදී ගැටුම්කාරී තත්ත්වයක් ඇති වේ. ඉතා සුලභව දක්නට ලැබෙන ගැටුම්කාරී ඇලීම වනුයේ ස්වයං ඇල්මය. පුද්ගලයෙකුගේ පෞද්ගලික ඇල්ම සිය සමාගමේ ඇල්මට වඩා වෙනස්වන විට මෙය හට ගනියි.

ත්‍යාග භාරගැනීම **-** ත්‍යාග ගණකාධිකාරිවරයකුගේ ස්වාධීනත්වය, අරමුණුගතභාවය හා රහස්‍යභාවය සඳහා තර්ජනයන්වන ස්වයංඇල්ම හා බියගැන්වීමේ තර්ජන ඇති කිරීම සඳහා කරන පෙළඹවීම් ලෙස සැලකේ. ත්‍යාග ප්‍රදානය කිරීමට ඉදිරිපත්වන පාර්ශවයන්ට ගණකාධිකාරිවරයාගේ වැඩවල ප්‍රතිඵලය සම්බන්ධයෙන් ඇල්මක් තිබිය හැක. ත්‍යාග මගින් ගණකාධිකාරිවරයාගේ තීරණවල පවතින අරමුණුගතභාවය කෙරෙහි බලපෑම් ඇතිකිරීමට දරන ප්‍රයත්නයක් හෝ ඇතැම්විට යම් ක්‍රියාවක් කිරීමට හෝ නොකිරීමට කරනු ලබන ප්‍රයත්නයක් විය හැක.

(මුළු ලකුණු 10)

NOT FOR SALE

පිළිතුරු 05

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.5.2, 5.1.2**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 277, 209

(a)

1. අමුද්‍රව්‍ය අනවසර පුද්ගලයන් වෙත නිකුත් කිරීමේ අවදානම පවතින අතර එමගින් සුළු වශයෙන්වූ වංචා ඇතිවීමේ හැකියාව ඇතිවේ.

2. හස්ත ක්‍රමයට පවත්වාගෙන යන තොග වාර්තාවල මානව වැරදි ඇතිවීමේ අවදානම, විශාල පරිමාණයෙන් යුත් තොග පවත්වාගෙන යන අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් වන විට හස්ත ක්‍රමය අකාර්යක්ෂම මෙන්ම පිරිවැය අතින් සඵලදායීද නොවේ.

3. නුසුදුසු ආකාරයෙන් අමුද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම හේතුකොටගෙන කාලගුණික තත්ත්වයන්ට භාජනයවීමෙන් තොග වලට භෞතිකව හානි ඇතිවීමේ අවදානම.

4. රටපුරා පිහිටි මෙහෙයුම් ඒකකවලට මධ්‍යම ගබඩාවේ සිට භාණ්ඩ බෙදාහැරීම නිසා සිදුවන අධිකතර වියදම.

5. වැදගත් තොග අයිතමයක් ගබඩාවේ නොමැතිවීමේ අවදානම සහ අතිරික්ත තොග මට්ටම් පැන නැගීමේ අවදානම.

(b)

<u>පාර්ශව තුනක සම්බන්ධතාවය</u> :

සෑම සහතකවීමේ කාර්යභාරයකදීම එනම් සාධාරණ සහතිකවීමේ හෝ සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයකදී එයට පාර්ශ්ව තුනක් එනම් අපේක්ෂිත ප්‍රයෝජනයට ගන්නන්, වගකිව යුතු පාර්ශ්වය සහ පරිවයේ යෙදෙන්නා වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.

<u>අපේක්ෂිත ප්‍රයෝජනයට ගන්නන්</u> - බැංකුව.

පරිවයේ යෙදෙන්නා විසින් තම සහතික වීමේ වාර්තාව පිළියෙල කර දෙනු ලබන පුද්ගලයා, පුද්ගලයන් හෝ පුද්ගල පන්තීන් මෙයින් අදහස් කෙරේ.

<u>වගකිව යුතු පාර්ශවය - කළමණාකාරීත්වය.</u>

සෘජ වාර්තාකිරීමේ කාර්යභාරයක විෂය කරුණ පිළිබඳව හෝ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ විෂයගත තොරතුරකට වගකියන පුද්ගලයා හෝ පුද්ගලයන් මෙයින් අදහස් කෙරේ. සාමාන්‍යයෙන් මෙම වගකිවයුතු පාර්ශවය සහතිකවීමේ කාර්යභාරය ක්‍රියාවට නංවන පරිවයේ යෙදෙන්නකු සේවයට බඳවාගන්නා සමාගම වේ.

<u>පරිවයේ යෙදෙන්නා</u> : විගණකවරයා

විෂය කරුණ සමාලෝචනයට භාජනය කිරීම හා ඒ අනුව සහතිකවීමක් ලබාදෙන වෘත්තීය සේවාවන් සපයන පුද්ගලයා මෙයින් අදහස කෙරේ.

(මුළු ලකුණු 10)

NOT FOR SALE

<u>පිළිතුරු 06</u>

ඉගෙනුම් ඵලය : **5.5.1, 5.5.2**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 303, 304, 305, 307

(a)

විගණන සාක්ෂිවල යෝග්‍යත්වය

- **අදාලත්වය -** අදාලත්වය යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ සලකා බලන සැදහුම හා විගණන පටිපාටියේ අරමුණ අතර තර්කානුකූල සබඳතාවයන් තිබේද යන්න සලකා බැලීමය නැතහොත් විගණන සාක්ෂි විගණනයේ අරමුණ ලඟාකර ගැනීම සඳහා උපකාරී වන්නේ නම් එම සාක්ෂි අදාළ සාක්ෂි යයි පැවසේ.

- **විශ්වාසවන්ත භාවය -** විගණන සාක්ෂිවල විශ්වාසවන්තභාවය කෙරෙහි තොරතුරු ලබාගන්නා මූලාශ්‍රය සහ ඒවායේ ස්වභාවය බලපාන අතර ඒවා ලබාගන්නා ලද එක් එක් අවස්ථානුගත තත්ත්වයන්ද මත රඳ පවතී.

(b)

(i) <u>විගණන සාක්ෂිවල ප්‍රමාණය.</u>

අවශ්‍ය කරන විගණන සාක්ෂිවල ප්‍රමාණය කෙරෙහි විගණනයට ලක්වන ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව පවතින අවදානම් මට්ටම බලපායි. ලබාගත් සාක්ෂිවල ප්‍රමාණය කෙරෙහි ලබාගත් විගණන සාක්ෂිවල ගුණාත්මකභාවයද බලපාය. ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුත් සාක්ෂි තිබේනම් අඩු ගුණාත්මකභාවයකින් යුත් සාක්ෂි ඇති අවස්ථාවලට වඩා අඩු සාක්ෂි ප්‍රමාණයකින් විගණකට සෑහීමට පත්විය හැක. එම නිසා පුහුණු වන ගණකාධිකාරිගේ අදහස සම්පූර්ණයෙන් නිවැරදි නැත.

(ii) <u>තහවුරු කිරීමේ ක්‍රියාපරපාටි</u>

තහවුරු කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටි	පාලන පරීක්ෂණ
කලන විසින් වර්ෂයේ වියදම් ඉකුත් වර්ෂයේ වියදම් සමග සසඳා විචල්‍යතා විග්‍රහයක් සිදුකර අසාමාන්‍ය විචලතාවන් පිළිබඳව විමර්ශනයන් කරනු ඇත. (විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රියා පටිපාටිය)	සහකාර ගණකාධිකාරීවරයා විසින් ගෙවීම් වවුචර අදාළ උපකාරක ලියවිලි සමඟ පරීක්ෂා කරනු ඇත (පරීක්ෂාව) මෙම පාලනය සඵලදායී අන්දමින් ක්‍රියාත්මක වන්නේ දැයි කලන විසින් සත්‍යාපනය කරනු ඇත.
කලන විසින් පහත සඳහන් වියදම් සඳහා වූ උපකාරක ලියවිලි පරීක්ෂා කරනු ඇත. • නෛතික වියදම් • දඩ හා දණ්ඩන • පර්යේෂණ වියදම් (විස්තරාත්මක පරීක්ෂණ)	ගෙවීම් වවුවර පද්ධතිය මගින් අනුක්‍රමිකව ජනනය කෙරෙන අතර කලන තොරතුරු තාක්ෂණ විශේෂඥයකුගේ සහාය ඇතිව අනුක්‍රමිකතා පිළිවෙල පවත්වාගෙන යෑම සඳහා සැලසුම්ගත ආකෘතිය පරීක්ෂා කරනු ඇත. (නැවත ක්‍රියාවට නැංවීම)

NOT FOR SALE

3 වන කොටස

පිළිතුරු 07

ඉගෙනුම් ඵලය : **2.3.3, 2.6.3**
අධ්‍යයන ග්‍රන්ථයේ යොමුව: පිටු අංක: 148

(a) දුර්වලතා.	(b) අවදානම්.
සම්පූර්ණ සතියක් තුලම මුදල් ලාච්චුවේ තබාගැනීම දෛනික මුදල් ලැබීම් දෛනිකව බැංකු ගත නොකිරීම	මුදල් අයකැමි විසින් සතිය තුළ මුදල් වංචා කිරීම ආදේශ කිරීම අයථා පරිහරණය සහ අනවසර තැනැත්තන් විසින් මුදල් වංචා කිරීම.
එක් එක් විකුණුමට අදාළ මුදල් ලැබීම් වෙන් වෙන්ව සටහන් කරනු වෙනුවට ලැබීම් රාශියක් එකතුන් ලෙස මුදල් ලේඛනයේ සටහන් කිරීම.	වට්ටම් වලට හිමිකම් ලැබෙනසේ රු. 2000 ඉක්මවන පරිදි කුඩා ප්‍රමාණයේ විකුණුම් ඒකාබද්ධ කර වට්ටම් සඳහා හිමිකම් ලබා ගැනීමෙන් වංචා කිරීමේ අවදානම එම වට්ටම් මුදල් ප්‍රමාණයක් මුදල අයකැමි විසින් වංචා කළ හැකිය.
මුදල් විකුණුම් ලදුපත් සහ බැංකුගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය මුදල් අයකැමි විසින් සිදු කිරීම.	**සතිය තුළ මුදල් අයකැමි විසින් මුදල් වංචා කිරීම ආදේශකිරීමේ හා අයථා පරිහරනය කිරීමේ හැකියාව ඇත.**
මුදල් ලැබීම් සටහන් කිරීමේදී අතින් ලියනලද ලදුපත් සැලකිල්ලට නොගන්නා අතර මුදල් ලේඛනය සමඟ සැසඳීම් කරනු නොලැබීම.	රු. 2000 ට වැඩි විකුණුම් අතින් ලියන ලද විකුණුම් ඉන්වොයිසි සමඟ එකඟ කිරීමෙන් හරිවැරදි නොබැලීම නිසා විකුණුම් වල සම්පූර්ණත්වය හා දෝෂ ඇතිවීමේ අවදානම
POS ජනනය කරන පත්‍රිකා සමග පමණක් මුදල් තැන්පත් කිරීමේ තුණ්ඩ සසඳා බැලීම අතින් ලියන ලදුපත් සමග සැසදුම් නොකිරීම.	සොරකම් සහ විකුණුම්වල සම්පූර්ණත්වය.
වට්ටම් ප්‍රදානය කිරීම අධිකාරී බලයකින් තොරව මුදල් අයකැමි විසින් සිදු කිරීම	මුදල් අයකැමිට අභිමතය පරිදි තම වාසිය වෙනුවෙන් වට්ටම් වෙනස් කළහැකිය.

(c) අවදානම්	(d) පාලනය
ණයගැතියන් විසින් ණය නිරවුල් නොකිරීමේ අවදානම, ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව ඇගයීම් නොකර ආයතනික ණයගැතියන්ට මාසයක ණය පියවීම් කාලයක් ලබාදීම නිසා ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාවක් නොමැති ණයගැතියනට භාණ්ඩ සැපයීම	ණයගැතියාගේ ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව ඇගයීමට කළ යුතු අතර කලින් අනුමත කල ණය පියවීම් සීමාවන් හා පියවීම් කල ණයගැතියන්ට හඳුන්වා දිය යුතුය.
තොග වාර්තා පවත්වාගෙන නොයෑම සහ තොග හිඟයක් ඇති වූ විට පිටතින් මිලදී ගැනීම නිසා බාල තත්ත්වයේ ලිපිද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේ අවදානම.	අවම ගුණාත්මක ප්‍රමිත හඳුන්වාදීම හා අනුමත කළ සැපයුම්කරුවන්ගේ ලැයිස්තුවක් පවත්වා ගැනීම කළ යුතුය.
දෛනිකව කෙරෙන බෙදාහැරීම් ඇණවුම සහ ඉන්වොයිසිය සමග හරිවැරදි නොබැලීම නිසා වැඩියෙන් / අඩුවෙන් බෙදාහැරීම් සිදුවීමේ අවදානම.	භාණ්ඩ පිටත්කර යැවීමට පෙර භාරදෙන භාණ්ඩ යථෝක්ත ලියවිලි සමග එකිනෙක ස්වාධීනව පරීක්ෂා කළ යුතුය.
සමස්ථ විකුණුම් ක්‍රියාවලිය එක පුද්ගලයකු විසින් සිදු කිරීම. එනම් විකුණුම් විධායක විසින් සිදුකරන අතර එම නිසා වංචා සිදුවීමේ අවදානම	ඇණවුම් භාරගැනීම, ඉන්වොයිසි කිරීම සහ භාණ්ඩ නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ රාජකාරි බෙදා වෙන්කිරීම.
භාණ්ඩ ඇණවුම් ඇගයීමක් සිදුනොවන නිසා භාණ්ඩ භාරදීමේ හැකියාවක් හෝ ධාරිතාවක් නොමැතිව විකුණුම් ඇනවුම් භාර දීම.	විකුණුම් ඇනවුම් ප්‍රමානය භාණ්ඩ බෙදා හරින දිනය හා ලබා ගැනීමේ හැකියාව අනුව ඇගයීම් කළ යුතුය.

NOT FOR SALE

තොග වර්ථා නඩත්තු නොකරන නිසා අවශ්‍ය ලිපි එම තොගයේ නොමැති වුවහොත් බෙදා හැරීමේ ප්‍රමාදයන් සිදු වීම	තොග වාරථා පවත්වා ගතයුතු අතර තොග මට්ටම් නිවැරදිව පවත්වා ගත යුතුය.
කිසිම පරීක්ෂාවකින් තොරව ඉනවොයිසි නිකුත් කරන බැවින් අඩුවෙන් ඉන්වොයිස් කිරීම් වැඩියෙන් ඉන්වොයිසි කිරීම් හෝ දෙවරක් ඉන්වොයිසි කිරීම් පැන නැගිය හැක.	එක් පුද්ගලයකු විසින් ඉන්වොයිස් පරික්ෂා කළ යුතු අතර වෙනස් පුද්ගලකු විසින් අනුමත කළ යුතුය.

(e) වට්ටම් :

(i) කලින් ගෙවීම් සඳහා වට්ටමක් දීම මගින් ගණුදෙනුකරුවන් ඔවුන්ගේ බිල්පත් කලින් ගෙවා දැමීම සඳහා පෙළඹවිය හැකි ආකාරයකි.

(ii) **කඩිනමින් පසු විපරම් කිරීම :**

ගනුදෙනුකරුවකු ගෙවීම් සඳහා ප්‍රමාද වී ඇත්නම් සැනෙකින් පසු විපරම් සිදුකළ යුතුය.

(මුළු ලකුණු 20)

NOT FOR SALE

නිවේදනය

මෙහි ලබාදුන් පිළිතුරු ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය මගින් (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පමණක් ලබාදෙන ලද අතර, එම පිළිතුරු ඔබ විසින් එය "එසේම~" යන පදනම මත පිළිගත යුතු වේ.

එම පිළිතුරු "ආදර්ශ පිළිතුරු~" ලෙස අදහස් නොකරන නමුත් ඒවා බොහෝදුරට suggested solution ලෙස දැක්වේ.

පිළිතුරු වලින් ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් ඉටුකෙරේ. ඒවා නම්,

01. විභාග ප්‍රශ්නයකට යෝජිත විසඳුමක් සඳහා සවිස්තරාත්මක නිදසුනක් (උදාහරණයක්) සැපයීම සහ,

02. ශිෂ්‍යයන්ට විෂය පිළිබඳව තොරතුරු පර්යේෂණය කිරීම සඳහා අත්වැලක් සැපයීම සහ විෂය පිළිබඳව ඔවුන්ගේ අවබෝධය සහ අගය වර්ධනය කිරීම.

    මෙම යෝජිත විසඳුම් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) කිසිඳු ප්‍රතිඥාභාරයක් ලබා නොදෙන නිසා ඒ සම්බන්ධව කිසිඳු අගතියකට පත්වීමක් පිළිබඳව මැසිවිල්ලක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ඉදිරිපත් කිරීමට ඔබ හට හේතුවක් නොමැත. ඒ කෙසේ වෙතත් ඔබ විසින් යම් නඩුකරයක්, වන්දි ඉල්ලීමක්, පෙත්සමක්, තර්ජනය කිරීමක් හෝ බලවත් ඉල්ලීමක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ගොනුකරනු ලැබ එයින් සැලකියයුතු අන්දමේ ජයග්‍රහණයක් ලබා නොගතහොත් ඔබ විසින් එම නඩුකරයට අදාළ සම්පූර්ණ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතු වේ. එනයින්ම මෙම අයිතිවාසිකම හෝ මෙහි විස්තර කෙරෙන හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතින් යටතේ හිමි වෙනත් අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කරවා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) නෛතක ක්‍රියාමාර්ගයකට යොමුවීමට සිදුවුවහොත්, ඊට අදාළ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම්ද ඔබ විසින් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතුවේ.

---

[2] 2013 ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) මගිනි.
සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

මෙම ලේඛණයේ කිසිම සටහනක් ප්‍රතිඋත්පාදනය කිරීම, කුමන හෝ ආකාරයකින් හෝ ක්‍රමයකින් එනම්, ඉලෙක්ට්‍රොනික, යාන්ත්‍රික, ඡායා පිටපත් කිරීම, වාර්තාගත කිරීම හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් සම්ප්‍රේෂණය කිරීම ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව සිදු නොකළ යුතුය.

NOT FOR SALE